

## **Gespreksnotitie: Rondetafelgesprek 'Rechten van kinderen in de asielopvang' Vaste Kamercommissie Asiel & Migratie - 9 september 2025**

Dank voor de uitnodiging om te spreken over de rechten van kinderen in de asielopvang. Vanuit onze kinderrechtenexpertise willen wij uw aandacht vestigen op de aanhoudende bedreiging van de rechten van kinderen in de asielopvang. Wij plaatsen deze thema's in het juridische kader van het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK).

Wij richten ons in onze eigen bijdrage op drie urgente thema's en sluiten ons daarnaast aan bij de inbreng van de Werkgroep Kind in azc, waartoe Defence for Children Nederland behoort.

1. Uitbuiting van niet-begeleide minderjarigen (AMV);
2. Leefomstandigheden in gezinslocaties (GLO's);
3. Kinderen met een beperking en speciale behoeften.

Voor een uitgebreidere toelichting op deze punten verwijzen we u graag door naar ons volledige position paper.

### **1. Uitbuiting van niet-begeleide minderjarigen (AMV)**

#### *Situatie & risico's*

- Niet-begeleide minderjarigen behoren tot een van de meest kwetsbare groepen: zonder ouders of familie, vaak getraumatiseerd, geen netwerk, taalproblemen.
- Risico's op seksuele, criminele en arbeidsuitbuiting zijn zeer hoog.
- Lange asielprocedures, onzekerheid en slechte opvangomstandigheden vergroten deze risico's.
- In 2023 verdwenen zeker 360 (veelal niet-begeleide) kinderen uit de opvang in Nederland (vertrokken "met bestemming onbekend" = MOB).
- Signalen van uitbuiting: Regelmatig uit het zicht verdwijnen, zwaar letsel, psychische problemen, suïcidepogingen, in aanraking komen met politie, verslaving, nachtelijke afwezigheid, schoolverzuim, meisjes die worden opgehaald in auto's, dure spullen.
- Kinderen zien zichzelf vaak niet als slachtoffer; angst voor uitbuiters of negatieve gevolgen voor hun asielprocedure weerhoudt hen van aangifte.

#### *Aanbevelingen*

- Kleinschalige opvang met 24-uursbegeleiding, snelle plaatsing, minimale overplaatsingen.
- Snelle, kindvriendelijke asielprocedures om uitzichtloosheid te voorkomen.
- Training in signalering van mensenhandel verplicht voor begeleiders en jeugdbeschermers.
- Veilige opvang en (trauma)behandeling voor slachtoffers, zonder contra-indicaties zoals verslaving.
- Onderwijs, sport en buddyprojecten om perspectief te bieden.
- Betere registratie en opvolging van vermissingen.
- Niet-begeleide minderjarigen ('AMV') is geen homogene groep. Benader hen in de directe hulpverlening maar ook in beleid zonder stigma en behandel hen als uniek eigen persoon.

### **2. Leefomstandigheden van kinderen in gezinslocaties (GLO's)**

#### *Situatie & risico's*

- Er zijn vier GLO's (Amersfoort is een regulier asielzoekerscentrum geworden), bedoeld voor korte opvang van uitgeprocedeerde gezinnen. In de praktijk verblijven gezinnen met kinderen er jarenlang.
- Leefomstandigheden zijn sober en vrijheidsbeperkend.
- Privacy ontbreekt; gezinnen wonen soms met meerdere in één of twee kamers.
- Mentale druk door langdurige onzekerheid en eerdere verhuizingen; veel kinderen kampen met slaapproblemen, nachtmerries en gedragsproblemen.

- Kinderen in gezins- en noodopvang vertonen meer onrust, somberheid, concentratieproblemen en negatieve toekomstverwachtingen dan kinderen in reguliere opvang.
- Doelgroepvermenging met statushouders, AMV en asielzoekers in procedure leidt tot spanningen en onveiligheid.

#### Aanbevelingen

- Minimaliseer doelgroepvermenging, waarborg veiligheid en ontwikkelingskansen.
- Geef kinderen een stem bij beslissingen die hen raken.
- Beperk verhuizingen tijdens asielprocedures.
- Versterk jeugdzorg: duidelijke wettelijke grondslagen en middelen.
- Stel beleid vast dat realistisch inspeelt op het feit dat een substantieel deel van de kinderen in gezinslocaties alsnog een verblijfsvergunning krijgt. Bied een volwaardige startpositie.
- Verbeter structureel: kindvriendelijke ruimtes, privacy, psychosociale steun, onderwijs.
- Voorkom langdurig verblijf in locaties die hier niet geschikt voor zijn: kies voor kleinschalige alternatieven.

### 3. Kinderen met een beperking en speciale behoeften

#### *Situatie & risico's*

- Kinderen met een beperking hebben recht op bijzondere zorg en ondersteuning.
- Noodzakelijke jeugdzorg, therapie en medische begeleiding worden telkens onderbroken door verhuizingen, waardoor behandelingen stagneren.
- Het ontbreken van aangepaste woningen, rolstoeltoegankelijkheid, prikkelarme ruimtes belemmeren hun ontwikkeling.
- Prikkelrijke omgevingen leiden tot escalatie van gezondheids- of gedragsproblemen.

#### Aanbevelingen

- Aanpak wachtlijsten voor passende zorg, onderwijs en dagbesteding.
- Opvanglocaties inrichten met aangepaste voorzieningen en multidisciplinaire teams (trauma, psychiatrie, gehandicaptenzorg).
- Intensieve samenwerking tussen COA, gemeenten, jeugdzorg en lokale initiatieven om integratie en continuïteit te waarborgen.
- Verbind lokale initiatieven voor kinderen met een beperking met bewoners van asielopvanglocaties. Dit bevordert integratie en samenhang.

### Conclusie & oproep

De rechten van kinderen in de asielopvang staan ernstig onder druk en worden structureel geschonden.

Nederland is juridisch verplicht (onder het IVRK) om:

- Kinderen te beschermen tegen uitbuiting,
- Hun ontwikkeling te waarborgen,
- Kinderen een menswaardig bestaan te bieden, ongeacht status.

Wij roepen de Tweede Kamer op om:

- De Spreidingswet te behouden als fundament voor stabiele opvang;
- Te investeren in kleinschaligheid, kwaliteit en kindvriendelijkheid;
- De rechten van alle kinderen centraal te stellen in beleid en uitvoering.

#### Defence for Children Nederland

Hooglandse Kerkgracht 17-G | 2312 HS Leiden | [info@defenceforchildren.nl](mailto:info@defenceforchildren.nl) | [www.defenceforchildren.nl](http://www.defenceforchildren.nl)

Contact: **Renée Roodhuizen** | Adviseur Public Affairs | +31638571182 | [r.roodhuizen@defenceforchildren.nl](mailto:r.roodhuizen@defenceforchildren.nl)